

ד"ר מנחם נהיר

הושעיה
קרדיולוג, חדר הצנתור ומכון שיקום הלב, מרכז רפואי העמק

ניסיון דר נש

"בְּעֵי אֲבֵי מִתְנַתּוֹ מֵאֵי רַב יִימַר אֶמֶר אֵין מִתְנַתּוֹ מִתְנַתּוֹ מִרַב רַב אֲשֵׁי אֶמֶר מִתְנַתּוֹ מִתְנַתּוֹ אֶפְכוּהָ וְשִׁדְרוּהָ לְקַמִּיהָ דְרַב מִרְדְּכֵי אֶמֶר לִיה זִילוּ אֶמְרוּ לְבַר מִר לֹא הָכִי הָנָה עֹבְדָא כִּי הָנָה קָאֵי מִר חַד כְּרַעִיה אֶאֱרָעָא וְחַד כְּרַעִיה אֶדְרָגָא..."

כל לימוד בדף גמרא גורם התעוררות תחושות ורגשות שיכולות להשפיע על כל היום כולו, שאלות הלכתיות, היסטוריות, מחשבתיות ועוד. כמעט בכל יום במהלך שנות הלימוד אנחנו מוצאים עניינים הקשורים באופן מסתורי לאירועים עכשוויים, כאילו הדבר מכוון מלמעלה, ואפשר לשמוע חדשות, להתלבט, להצטער, להתרגז... ואז ללמוד את הדף היומי ולמצוא תשובה המתייחסת בדיוק לנושא.

אבל אחד הנושאים המרכזיים, המשפיעים על כל אדם, הוא צורת ההתייחסות של חכם אחד לחברו. גם בנוכחות מחלוקת וויכוחים, בנושאים רבי חשיבות כמו פסיקת הלכה, החכמים מכבדים את דעתו של בר הפלוגתא, או יוצאים מגדרם לעקם את דברי המשנה/ברייתא הפשוטים או להעמיד אותם במקרים פרטניים, כדי להמעיט במחלוקת.

דוגמא נהדרת נמצאת בסיפורו של רב מרדכי כאן. בני הישיבה שלחו ציטוט לא מדויק, והפכו את דבריהם של שני האמוראים, והוא במקום להתרגז או לתקן אותם, מעיר בעדינות למר בר רב אשי "האם לא במקרה אביך פסק אחרת, ומעשה שהיה כך היה...?"

כולנו יודעים, כולנו מבינים הכי טוב, כולנו צודקים, אבל לפני שצועקים - וזו הסיבה שדף זה אהוב עלי במיוחד - כדאי לשאול בעדינות: אולי מעשה שהיה כך היה.

אבי כהנים

חבר קהילת אבני החושן, גבעת שמואל
כלכלן במד"א

כתובות דר קיא

"אמר רבי יוחנן: טוב המלבין שינים לחבירו יותר ממשקהו חלב, שנאמר: 'ולבן שינים מחלב' - אל תקרי לבן שינים אלא לבון שינים."

דף זה אהוב עלי כי לאחר ארבעים שנה הוא שינה לי משהו בדרך התפילה היומיומית שלי. המשמעות של אמרה זו היא שמאור פנים וחיוך שאדם מראה לחברו, עדיף יותר מאשר לתת לו משהו שאמנם הינו בעל ערך כספי אבל ללא הבעת רגש. מגיד השיעור שלנו, הרב אורן אלפי, הסביר את האמרה על ידי מתן מספר דוגמאות: אדם עני המבקש צדקה - אם תחייך לו ותאמר לו בוקר טוב, זה ישמח אותו הרבה יותר מאשר אם תזרוק לו עוד פרוטה של כסף, כמו שעושים כולם.

אדם שרק נותן שירות לציבור (לדוגמה: שומר, נהג אוטובוס) - אם תחייך אליו ותשאל אותו לשלומו, זה יכול לעשות לו את היום, ולחזק אותו. כלומר: עשה כל דבר בחיוך - יש לזה השפעה רבה על הסובבים אותך.

שיעור הדף היומי שלנו, מתחיל השכם בבוקר, לפני תפילת שחרית. אני כהן, ומברך כל יום את הקהל בברכת כהנים. עם שמיעת ההסבר של מגיד השיעור, חשבתי לעצמי, מדוע שלא אברך היום את ברכת הכהנים בחיוך?

אמנם, בעת הברכה, פני מוסתרות בטלית, אבל בכל זאת החלטתי באותו בוקר לברך בחיוך. וראה זה פלא, בעת הברכה, תוך כדי חיוך, הרגשתי שאני ממש שמח לברך את הקהל ואוהב את כולם, ומקיים בהידור את המצוה "לברך את עמו ישראל באהבה". מאז אותו בוקר אני ממשיך לברך ברכת כהנים בחיוך ובאהבה, וממליץ לכל אחיי הכהנים לעשות כמוני. התחלתי ללמוד דף יומי לפני שבע עשרה שנה, לאחר שהייתי נוכח לפני כן בכמה סיומי מסכת, ובסיום האחרון, פנה אלי חבר ואמר: "בא מחר בבוקר לשיעור, קטן עליך..."

אברהם גרינבלט

חבר קהילת רננים, כפר גנים, פתח תקוה
מתכנת בחברת אלביט

יבמות דר סב

"רבי עקיבא אומר למד תורה בילדותו ילמוד תורה בזקנותו היו לו תלמידים בילדותו יהיו לו תלמידים בזקנותו.. אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמש עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרוס ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם העמידו תורה אותה שעה."

רבי עקיבא רואה את עולם התורה שבעל פה, שבנה במשך כרבע מאה, חרב, ומתוך השבר הקשה, הוא חוזר ומקים את עולם התורה שממשיך מאז ועד לימינו אנו. הדברים מתחברים לענ"ד עם הלכה מעניינת הנוגעת לימי ספירת העומר על מנהגי האבלות הנובעים מהחורבן הנורא של עולם התורה ומות תלמידיו. בספירת העומר, העיקרון "שומע כעונה" אינו קיים וכל אחד מחויב לספור בעצמו, ומבאר "שיבולי הלקט" שהטעם לכך הוא מרוב החיבה לקבלת התורה, ולכן כל אחד סופר בעצמו.

אוסף לכך, כי בחזרת הש"ץ, שנתקנה להוציא את אלו שאינם יודעים להתפלל, יש רק קטע אחד שכל אחד חייב לומר בעצמו: ברכת מודים. אמירת תודה אינה יכולה להיאמר על ידי שליח אלא כל אחד חייב להודות בעצמו. כך גם הכמיהה לקבלת התורה וממילא ספירת העומר חייבת להיאמר על ידי כל אחד ואחד.

רבי עקיבא, שראה את כל עולם התורה שבנה, חרב עד היסוד, זכה להקים מחדש את עולם התורה שכולנו כמהים להמשיך פריחתו לנצח וחייבים לבטא זאת בעצמנו על ידי הלימוד והעמל התמידיים בתורה הקדושה. כמיהה זו אנחנו מבטאים אף בכך שכל אחד ואחד סופר בעצמו את ספירת העומר ומצפה לקבלת התורה. הכמיהה לערכי הנצח היא הסיבה שדף זה מהווה עבורי חיוך יומיומי להאיר את אור התורה.

הרב חיים משה כץ

רב קהילת רח"ם בבני ברק
מחבר ספר אשא כפי

תענית דר ז

"למה נמשלו דברי תורה כאש שנאמר 'הלא כה דברי כאש נאם ה'' לומר לך: מה אש אינו דולק יחידי, אף דברי תורה אין מתקיימין ביחידי'."

דף זה אהוב עלי בגלל המסר האדיר שבו: עצם הסגולה של לימוד תורה נמשל לאש שאינו דולק יחידי אלא מכמה עצים יחד - מלימוד בחבורה. וכך גם אמרו חכמינו במסכת קידושין (ל'): אם פגע בך מנוול זה [יצר הרע] משכחו לבית המדרש, ולא אמרו משכחו לדף גמרא או שאר ענייני עבודת ה', כיון שעצם המציאות להיות בבית המדרש בחבורה זהו דבר גדול מאוד. אף התיבה הראשונה בתורה שבכתב 'בראשית' מורכב מאותיות 'ברית' 'אש', ונראה שמהות תכונת האש שמחד גיסא יכולה לחמם ולהנעים לאדם היושב בצילה, ומאידך גיסא יכולה לשרוף ולהכאיב לאדם העומד בצילה, ולכן צריך אומנות רבה היאך לאחוז בלפיד האש, וזהו שאמרה התורה בפרשת וזאת הברכה (ל"ג ב') "מימינו אש דת למו", ויכול לעשות זאת באיכות רבה רק עם בני חבורה בצוותא שמטרה אחת ומשותפת לכולם, לעלות ולהתעלות בלימוד התורה הקדושה, ואז מחדדים ומאירים זה את זה בהלכה ובאגדה. חסד ה' שזיכני למסור כמה שיעורי דף היומי בכל יום למגורים שונים ובגילאים שונים, ויכול אני להעיד נאמנה שאין בית המדרש בלא חידוש' כפשוטו, פעמים רבות עולה בלבבי המחשבה מה עוד אפשר להוסיף בהבנת הסוגיה, ואז מגיע השיעור הראשון ומתלבנים דברים ביתר שאת, ואז מגיע השיעור השני ומתלבנים הדברים ביתר עוז, ואז מגיע השיעור השלישי ומאירים הדברים כנתינתם מסיני ממש. ולדעתי מכאן תצא הקריאה ללומדים בביתם לבדם, שאף ששכרם רב לאין שיעור על דביקותם בתורה, מכל מקום אם חז"ל מעידים 'משכחו לבית המדרש' ושהתורה נקנית בחבורה אזי צריכים לקנות מעלה חשובה זו בלימוד התורה 'כאיש אחד בלב אחד'.